

BYMBE

Bringing Young Mothers back to education

BYMBE ORIENTAVIMO VADOVAS

104

PRIEDAS

Erasmus+: KA2 – Cooperation for Innovation and the Exchange
of Good Practices – Strategic Partnerships for adult education
[Agreement N° 2017-1-AT01-KA204-035007]

Bendrai finansuojama pagal
Europos Sąjungos programą
„Erasmus+“

BYMBE

Bringing Young Mothers back to education

BYMBE ORIENTAVIMO VADOVAS 104

PRIEDAS

Erasmus+: KA2 - *bendradarbiavimas inovacijų ir dalijimosi gerąja patirtimi tikslais* –

suaugusiųjų švietimo strateginės partnerystės programa

[Sutarties Nr. 2017-1-AT01-KA204-035007]

Bendrai finansuojama pagal
Europos Sąjungos programą
„Erasmus+“

Informacija apie projektą

Projekto pavadinimas:	Jaunų mamų grąžinimas į mokymąsi
Projekto akronimas:	BYMBE
Projekto numeris:	Nr. 2017-1-AT01-KA204-035007
Paramą gaunanti organizacija (projekto koordinatorius):	Frauen im Brennpunkt, Austrija
Projekto partneriai:	CESIE, Italija Bimec Ltd., Bulgarija Socialinių inovacijų fondas, Lietuva Exchange House International, Airija Magenta Consultería Projects S.L.U., Ispanija

Informacija apie dokumentą

Dokumento pavadinimas:	BYMBE Orientavimo vadovas - Priedas
Dokumento autorius:	Visi partneriai
Versija:	1.1
Data:	2018.5 28

Turinys

1. ĮVADAS	3
2. BYMBE Orientavimovadovo tikslai.....	5
3. GRĮŽTAMASIS RYŠYS APIE METODŲ NAUDOJIMĄ	6
3.1. PROJEKTO PARTNERIŲ PATIRTIS NAUDOJANT ORIENTAVIMO VADOVĄ.....	6
3.1.1. <i>Austrijos patirtis</i>	6
3.1.2. <i>Patirtys iš Bulgarijos</i>	6
3.1.3. <i>Patirtys iš Airijos</i>	6
3.1.4. <i>Patirtys iš Italijos</i>	7
3.1.5. <i>Patirtys iš Lietuvos</i>	8
3.1.6. <i>Patirtys iš Ispanijos</i>	8
3.2. IŠŠŪKIAI.....	9
3.2.1. <i>Austrijos partneris</i>	9
3.2.2. <i>Bulgarijos partneris</i>	9
3.2.3. <i>Airijos partneris</i>	9
3.2.4. <i>Italijos partneris</i>	9
3.2.5. <i>Lietuvos partneris</i>	9
3.2.6. <i>Ispanijos partneris</i>	9
3.3. METODAI.....	10
3.3.1. <i>Komentarai ir išvados</i>	14

1. ĮVADAS

Projekto BYMBE partneriai siekia skatinti NEETS (niekur nedirbančių ir nesimokančių) jaunų mamų, profesinį įsitraukimą, skatinant jas sugrįžti į mokslus ir įgyti profesinį išsilavinimą bei teikiant paramos paslaugas (įskaitant profesinį orientavimą, motyvacijos stiprinimą bei bendrųjų gebėjimų ugdymą), kad jaunos mamos galėtų tęsti ir baigti mokslus bei įgyti kvalifikaciją.

Nepaisant to, jog po motyvacinės projekto kampanijos, jaunos mamos yra paskatintos įgyti profesinį išsilavinimą, joms reikia teikti specialią pagalbą siekiant tai įgyvendinti, t. y. padėti priimti tinkamą sprendimą dėl profesinės karjeros atliekant profesinį orientavimą bei parodyti, kokie turi būti jų tolimesni žingsniai. Siekiant užtikrinti, kad jaunos mamos užbaigtų pradėtą mokymąsi, turi būti organizuojami patikimi paramos tinklai. Į paramos tinklus įeina ne tik vaikų priežiūros organizavimas, bet ir žinios kurios leistų jaunoms mamoms pačioms susikurti savo paramos tinklus, jei jos susiduria su nesėkmėmis, yra nusivylusios arba jaučia stresą. Jaunos mamos dažnai neturi šių įgūdžių, nes jų nėra mokoma mokyklose arba socialinėje aplinkoje, kurioje jos gyvena.

BYMBE Orientavimo vadovas, Įgalinimo vadovas ir Paramos vadovas (IO4 - IO6) sudaro holistinę metodiką, pritaikytą specialioms jaunų mamų poreikiams, siekiant jas įtraukti, įgalinti ir išlaikyti jų motyvaciją, kad jaunos mamos „nemestų“ mokyklos. Šias darbo su jaunomis mamomis metodikas rekomenduojama taikyti vieną po kitos.

IO4 BYMBE Orientavimo vadovas yra pirmasis pagalbos priemonių paketas, skirtas jaunoms mamoms. Pagrindiniai šio „Orientavimo vadovo“ tikslai yra:

- socialinių įgūdžių tobulinimas;
- emocijų valdymo ir supratimo ugdymas;
- geresnė savikontrolė;
- geresnis planavimas sprendžiant problemas;
- skatinimas daugiau apmąstyti prieš imantis veiksmų;
- efektyvesni konfliktų sprendimo įgūdžiai;
- teigiamos mokymosi atmosferos kūrimas.

Siekiant įgyvendinti šiuos tikslus, projekte yra naudojamos naujoviškos priemonės, kurias sudaro praktiniai bei individualūs užsiėmimai, tarpusavio pagalbos užsiėmimai, sprendimų priėmimo ir sprendimų įgyvendinimo planavimas naudojant projekte siūlomą metodiką bei užsiėmimai, skirti padėti įveikti iškylančias kliūtis.

Profesiniam orientavimui mes naudosime lengvai suprantamas priemones, tokias kaip konsultavimo metodas naudojant simbolius. Darbo su simboliais metodika leidžia atskleisti ir išryškinti „paslėptus“ tikslus, bei asmeninės motyvacijos strategijas.

Poveikis: dalyvėms suteikiama visapusiška parama – profesinis orientavimas ir pagalba priimant sprendimus; šio projekto pabaigoje dalyvės turėtų gebėti priimti sprendimus dėl mokymosi ir profesinės karjeros, atsižvelgdamos į esamą savo situaciją, siekiant pagerinti įsidarbinimo galimybes.

2. BYMBE Orientavimo vadovo tikslai

BYMBE Orientavimo vadovas – tai inovatyvus metodas, kurio tikslas – padėti jaunoms, niekur nedirbančioms ir nesimokančioms mamoms apsispręsti dėl joms tinkamo išsilavinimo ir profesijos. Šis orientavimo paketas yra paremtas holistiniu metodu, kurį sudaro grupiniai seminarai, individualūs užsiėmimai bei tarpusavio pagalbos užsiėmimai. Užsiėmimų turinys:

- profesinis orientavimas ir konsultavimas;
- konsultavimas priimant sprendimą dėl mokymosi programos pasirinkimo;
- individualios profesinės veiklos planavimas;
- vaikų priežiūros organizavimas (esant poreikiui).

Šiuo orientavimo paketu siekiama parengti mokymo metodiką, kuri padėtų sukurti grupinę atmosferą, siekiant sukurti paramos grupę bei tinkamai vykdyti tikslinės grupės profesinį orientavimą ir konsultavimą, padėti dalyvėms priimti sprendimus, susijusius su individualios profesinės veiklos planavimu. Šio metodo tikslas – didinti jaunų mamų savęs pažinimą ir tobulinti jų kompetencijas, siekiant skatinti jaunų mamų sąmoningumą. Trumpai tariant, šiuo metodu siekiama padėti jaunoms mamoms planuoti profesinę karjerą bei padėti joms priimti su išsilavinimu susijusius sprendimus.

Mes nusprendėme dirbti su „SymfoS“ metodika, nes šis metodas atitinka visus aukščiau paminėtus reikalavimus bei tuo pat metu skatina asmens aktyvumą ir atsakomybės prisiėmimą.

Todėl šiame vadove rasite darbo su simboliais metodikos pristatymą ir paaiškinimą, kaip ją pritaikyti mokymuose. Taip pat rasite informacijos apie tai, kaip įveikti su motinyste ir vaikų priežiūra susijusius stereotipus, kurie gali tapti kliūtimi siekiant išsilavinimo.

3. Grižtamasis ryšys apie metodų naudojimą

Visi partneriai išbandė metodus ir įgijo patirtį. Šiame skyriuje pateikta konsultantų, socialinių darbuotojų ir kitų specialistų patirtis, įgyta dirbant su jaunomis mamomis, naudojant aprašytus metodus, bei pateikiami pasiūlymai metodų tobulinimui.

3.1. Projekto partnerių patirtis naudojant orientavimo vadovą

3.1.1. PATIRTIS IŠ AUSTRIJOS

Austrijoje „BYMBE Orientavimo vadovas“ (IO4 - galima rasti adresu <https://bymbe.eu/results/>) buvo išbandomas grupėje, bet daugiausiai individualiai. Konsultantams paliko teigiamą įspūdį darbas su metodu „SymfoS“ metodo. Mokymo pradžioje dalyvės (jaunos motinos) buvo uždaros ir nežinojo, ką pasakyti. Ypač grupėje prirėkė šiek tiek laiko, kad dalyvės atsiskleistų proceso metu. Žaismingas požiūris buvo tinkamas šiai temai, tačiau konsultantas turėjo skirti laiko, kad aptartų taisykles, užtikrinančias, kad jaunos motinos pagarbiai elgtųsi viena su kita.

Individualiose konsultacijose buvo lengviau dirbti naudojant „SymfoS“ metodą. Jaunos motinos intensyviai dirbo apžvelgdamos savo praeitį ir planuodamos ateitį.

Abiem atvejais, dirbant grupėje ir individualiai, rezultatai buvo stebinantys. Jaunosios Motinos paminėjo, kad rado sprendimus ir džiaugėsi pasiektais rezultatais. Konsultantams darbo naudojant metodą „SymfoS“ rezultatai yra geras pagrindas tolesniam darbui.

3.1.2. PATIRTIS IŠ BULGARIJOS

Orientavimo vadovo bandomojoje programoje dalyvavusioms jaunoms motinoms labai patiko šie metodai: „Poreikių ir situacijos išsiaiškinimas“ bei „Gyvenimo kelio žemėlapis“. Minėti scenarijai ir darbas, naudojant simbolius, paskatino dalyves galvoti apie savo situaciją; darbas grupėje paskatino abipusę paramą. Dalyvėms patiko kalbėti apie save, apie savo stipriąsias puses ir sunkumus, su kuriais jos susiduria.

Simboliai padėjo mergaitėms išreikšti savo emocijas, kurias priešingu atveju joms sunku išreikšti žodžiais.

Mokymo pradžioje darbas su simboliais naudojant „SymfoS“ metodą dalyvėms nebuvo pažįstamas, tačiau jos suprato tikslą ir padėjo viena kitai šio tikslo siekime. Jaunos mamos pasidalino, kad jaučiasi suprastos ir priimtos, o tai skatina jų motyvaciją ir pasitikėjimą.

3.1.3. PATIRTIS IŠ AIRIJOS

„Exchange House Tribli“ atliko mokymus naudojant „SymfoS“ metodą, kuriuose dalyvavo septynios jaunos motinos. Mokymai davė puikių rezultatų. „Poreikių ir situacijos išsiaiškinimo“ scenarijus leido jaunoms motinoms nustatyti tikslus, buvo naudojamos įvairios priemonės, suteikiant dalyvėms pasirinkimą. Jaunoms motinoms patiko užduotys ir jos įsitraukė į procesą; be to, iš tikrųjų suprato pagrindinius metodo principus ir tikslus. Pratimai buvo prasmingi ir paskatino dalyves galvoti apie savo gyvenimą, esamą situaciją bei norimą įgyti išsilavinimą. Metodo „SymfoS“

bendraamžių paramos sistema buvo labai efektyvi dirbant su mūsų klientų grupe, nes santykiai joms yra labai svarbūs ir grįžtant į švietimą ir mokymą, joms, žinoma, reikės šios paramos. Dalyvėms svarbu, kad jų vaikai matytų jas siekiant tikslų. Mokymasis galėtų padidinti bendrą jų gyvenimo patirtį ir pagerinti gyvenimo sąlygas. Dalyvės labai palaikė viena kitą. Be to, atrodė, kad joms smagu, o tai yra labai svarbu mokantis.

3.1.4. PATIRTIS IŠ ITALIJOS

Kaip paaiškinta BYMBE Orientavimo vadove (IO4 - galima rasti adresu <https://bymbe.eu/results/>), IO4 bandomosios veiklos yra fokusuotos į orientavimo, įgalinimo ir pasitikėjimo savimi didinimą, naudojant „SymfoS“ metodiką, kuri yra ypač tinkama atskleidžiant jaunų motinų turimus resursus ir potencialą, siekiant nustatyti tikslus ir planuoti konkrečius tolimesnius žingsnius švietimo srityje.

CESIE anksčiau įgyvendino „SymfoS“ metodiką dirbant su:

- nepalankioje padėtyje esančiais jaunuoliais (NEET, migrantai, bedarbiai), siekiant veiksmingai palaikyti jų motyvaciją ir tikslų siekimą, susidūrus su problemomis mokykloje ir darbo rinkoje;
- Jaunimu, kuriam padeda USSM biuras (Vietinės socialinės paslaugos nepilnamečiams);
- EST savanoriais ir vietinių bei tarptautinių mokymų dalyviais, padedant jiems kurti savo tikslus siekiant išsilavinimo/profesijos;
- Profesionalais (CESIE darbuotojai, jaunimo instruktoriai, socialiniai darbuotojai, konsultantai) dalyvaujančiais specialiame mokyme apie metodiką „SymfoS“.

„SymfoS“ metodikos nauda jaunoms motinoms:

- Ypač tinka dirbti su pažeidžiamomis klientėmis, turinčiomis papildomų kliūčių (pagrindinių įgūdžių stoka, emociniai sunkumai).
- Holistinis, mažiau verbalinis metodas, pagrįstas teigiamu pedagoginiu požiūriu (dėmesys sprendimams, o ne problemoms, savarankiškumas).
- Metodas palengvina ir papildo individualų jaunų motinų mokymąsi, skatinant priimti atsakomybę už savo mokymąsi ir suteikiant motyvacinę paramą iš jaunų motinų grupės, susiduriančios su panašiomis situacijomis.
- Metodas skatina apžvelgti turimą patirtį ir planuoti veiklas, padeda tiesiogiai kelti tikslus.
- Jaunos motinos skatinamos dalintis savo jausmais, susijusiais su motinyste ir švietimu.

CESIE IO4 pilotinėje veikloje dalyvaujantys konsultantai buvo apmokyti naudotis metodu „SymfoS“ bei jame pateiktais scenarijais („Poreikių ir situacijos išsiaiškinimas“ ; „Gyvenimo kelio žemėlapis“; Veiksmų plano rengimas“) nes jie buvo įtraukti į IO4 pilotinio mokymus.

Siekiant efektyviai įgyvendinti veiklą su jaunomis motinomis, konsultantai, kurie neįgavo specialaus mokymo, gali susipažinti su metodikomis: *konsultantų mokymo programa* (<https://cesie.org/en/youth-9/SymfoS-train-trainer-ttt-curriculum/>) ir „SymfoS“: „Poreikių ir situacijos išsiaiškinimo“ metodo vadovas (<https://cesie.org/en/youth-9/SymfoS-manual/>).

[7/SymfoS-basic-clearing/](#)). Kitos medžiagos gali būti rastos: <https://cesie.org/en/project/SymfoS-symbols-for-success/>

CESIE jau įsigijo „SymfoS“ priemonių rinkinį, kad įgyvendintų metodikas. Konsultantai, neturintys „SymfoS“ rinkinio, gali sukurti savo, bet tai reikalauja išankstinio pasiruošimo, kad būtų galima sukurti mokymo medžiagą ir surinkti simbolius, reikalingus veiklai įgyvendinti.

3.1.5. PATIRTIS IŠ LIETUVOS

BYMBE Orientavimo vadovas (IO4 - pasiekiamas adresu <https://bymbe.eu/results/>), sukurtas BYMBE projekto metu, buvo išbandomas Lietuvoje dirbant su jaunomis motinomis grupėje ir individualiai.

Šioje metodikoje siūlomas „SymfoS“ metodas suteikia galimybę jaunoms motinoms išreikšti save naudojant simbolius, atspindėti esamą situaciją ir aplinkybes. Siūlomas metodas yra puiki priemonė, nes ji leidžia konsultantui suprasti kitų asmenų svarbą ir vaidmenį jaunosios motinos gyvenime. Praktinės užduotys naudojant simbolius palengvina pokalbį ir suteikia galimybę atskleisti asmens stipriąsias puses, taip pat sutelkti dėmesį į paramą, reikalingą esamoje situacijoje. Darbas su simboliais leidžia dalyvėms išreikšti savo jausmus, gauti grįžtamąjį ryšį bei paramą. „SymfoS“ yra lengva naudoti ir šis metodas yra mėgstamas dalyvių bei palengvina įsitraukimą.

Planuojant pasiekimus, susijusius su švietimu, naudojant „SymfoS“ metodą, asmuo gali vizualizuoti reikalingus veiksmus ir sutelkti dėmesį į tikslus.

3.1.6. PATIRTIS IŠ ISPANIJOS

Du mokymai vyko 07/05/2018 ir 08/05/2018 dienomis. Šie mokymai su jaunomis mamomis vyko dviejose vietovėse šiauriniame Ispanijos Astūrijos regione. Magenta (organizacija) nusprendė mokymus organizuoti dviejose vietose ir siųsti konsultantus į kiekvieną iš vietovių dėl trūkstančių išteklių ir dalyvaujančių jaunų Motinų laisvo laiko trūkumo. Iš pradžių buvo sunku pritraukti jaunas motinas dalyvauti mokymuose. Tačiau pradėjusios, dalyvės aktyviai įsitraukė į mokymus. Buvo naudojami žemiau paminėti metodai (pagal IO4 BYMBE Orientavimo vadovą):

- „SymfoS“
- Pratimas „Skraidantis kiaušinis“
- Pratimas „Užduotis su kilimu“

Taip pat mes pridėjome šiuos metodus/temas:

- Emocinis intelektas;
- Howardo Gardnerio daugialypio intelekto teorija
- Motyvacinis interviu;
- Individualūs mokymosi planai;
- Be to, mokymų metu buvo dirbama ir su lyčių lygybe ir jaunų motinų įgalinimu.

3.2. Iššūkiai

Visos šalys susidūrė su panašiais iššūkiais. Iššūkis buvo laiko valdymas seminarų metu.

3.2.1. AUSTRIJOS PARTNERIS

Pagrindinis sunkumas yra rasti dalyves (jaunas niekur nedirbančias ir nesimokančias jaunas motinas) mokymams ir palaikyti ryšį su jomis ilgesnį laiką. Ypač sunku išlaikyti dalyvių dėmesį seminarų metu. Organizacija „Frauen im Brennpunkt“ suteikė vaikų priežiūros paslaugas. Bet, vis dėlto, dalyvėms buvo sunku susikonzentruoti į mokymus.

3.2.2. BULGARIJOS PARTNERIS

Sudėtinga pasiekti tikslinę grupę. Tam reikia labai daug laiko. Turint omenyje, jog motinos turi rūpintis savo vaikais, joms yra sunku rasti tris laisvas dienas.

3.2.3. AIRIJOS PARTNERIS

Organizacija „Exchange House Tribli“ paskyrė laiką, kuris būtų tinkamas dalyvėms. Dvi motinos turėjo atsivesti savo vaikus, nes tą dieną neturėjo vaikų priežiūros. Tai neturėjo jokio poveikio mokymui.

Kadangi motinos turėjo sunkumų su vaikų priežiūra, „Exchange House Tribli“ turėjo suteikti joms galimybę atsivesti vaikus į visas mokymų dienas. Kaip buvo minėta, tai pasiteisino, nes visos motinos palaikė viena kitą.

Pirmą dieną, vaiko priežiūra buvo didžiausia kliūtis dalyvavimui, ir vienintelis būdas įveikti šią problemą buvo leisti motinoms kartu atsivesti vaikus.

3.2.4. ITALIJOS PARTNERIS

Pernelyg ilga veikla, reikalaujanti daugiau nei vienos dienos per savaitę, gali lemti dažnesnį „iškritimą“ iš projekto veiklų.

Jaunos motinos dažniausiai yra užimtos po pietų: Sicilijos mokyklos paprastai užsidaro maždaug 13:00–13:30 val. ir šeima su žemomis pajamomis neišgali turėti vaikų priežiūros paslaugų.

3.2.5. LIETUVOS PARTNERIS

Taip pat kaip ir Bulgarijos partneriui, yra sunku pasiekti tikslinę grupę. Tam reikia labai daug laiko. Kai kurioms dalyvėms išlikdavo sunkumų dalyvauti dėl vaikų priežiūros.

3.2.6. ISPANIJOS PARTNERIS

Organizacija „Magenta Consultería“ paskyrė laiką, kuris būtų tinkamas motinoms. Veiklos buvo suskirstytos į dvi dienas, kad mokymai būtų mažiau varginantys.

Pirmąją dieną dalyvės buvo skatinamos dalintis asmenine patirtimi. Tuomet jaunos motinos buvo skatinamos nustatyti savo ateities tikslus. Naudojant „SymfoS“ metodą, dalyvės susikūrė savo ateities mokymosi planus.

Projekto partnerių rekomendacijos, siekiant užtikrinti tinkamą situacijai laiko valdymą:

- Susiplanuokite pakankamai laiko parengiamiesiems darbams.
- išdėstykite užsiėmimus trumpomis sesijomis.
- Stenkitės sukurti vienodas grupes, turinčias panašius poreikius (šeimos pareigos, būtinybė imtis epizodinių darbų).
- Jeigu tai yra įmanoma, vykdykite veiklas moterų centruose, kuriuos paprastai lanko jaunos motinos: tai padės sukurti tinkamą sąveiką su kitomis paslaugomis ir leis jaunoms motinoms jaustis labiau užtikrintomis.

Italijos partneris įvykdė keletą pakeitimų, siekiant įveikti iššūkius. Pakeista IO4 mokymo veiklos originali struktūra: CESIE IO4 bandomoji veikla apėmė 5 susitikimus po 4 valandas (5x4h = 20h per IO4 bandomą veiklą). Buvo manoma, kad šis tvarkaraščio pakeitimas yra būtinas, kad jaunosios motinos galėtų derinti dalyvavimą mokymuose su savo kasdienine veikla.

Austrijoje reikėjo daug pertraukų. Konsultantai šią pertrauką naudojo individualiems pokalbiams apie atliktą darbą ir pasiekimus.

3.3. Metodai

Partneriai intensyviai dirbo su metodais. Lentelėje išskirti iššūkiai, pasiūlymai ir galimi patobulinimai:

Užduoties pavadinimas/metodas	IŠŠŪKIAI	REKOMENDACIJOS	PATOBULINIMAI
BYMBE įvadas/pradžią			CESIE mokymų kambarys buvo papuoštas plakatais iš BYMBE IO2 Kampanijos (https://bymbe.eu/campaign/), siekiant sukurti tinkamą aplinką ir atmosferą. Visi projekto partneriai paminėjo, kad logotipų ir plakatų naudojimas sukuria didesni įsipareigojimą, o mokymų metu - šilta atmosfera.
„Simbolio pasirinkimas“		Norint, kad dalyviai sutelktų dėmesį, organizatorius turi aiškiai nurodyti, koks yra mokymų tikslas ir terminai. Būtų naudinga, kad procesas būtų išdėstytas lentoje, kur visi gali su juo susipažinti.	Užduoties atlikimo metu kiekvienai dalyvei buvo suteikta galimybė pristatyti save ir trumpai apibūdinti savo kaip motinos patirtį, situaciją ir iššūkius. Vietoje 20 minučių, veikla truko 1 valandą.
„Penkių lygių sociograma“	Jeigu yra jaunų motinų, kurios viena kitą pažįsta, jos gali pradėti kalbėti apie kitas temas	Šis metodas naudingas 6 ir daugiau asmenų grupėse.	CESIE sujungė šį pratimą su ankstesniu. Mažose grupėse dalyvės gali sėdėti

	ar sieti patirtis. Konsultantas turi tai prižiūrėti ir įsiterpti, jei reikia.		ant grindų ir pasidėti žemėlapių viduryje. Tuomet jos gali atsakyti į pateiktus klausimus.
„Teigiamų įspūdžių lietus„	Jeigu jaunos motinos jau pažįsta viena kitą, konsultantas turi apgalvoti klausimus, kuriuos pateiks dalyvėms tam, kad jos gautų kiek tik įmanoma daugiau teigiamų įvertinimų viena iš kitos.	Kuomet dauguma dalyvių jau yra pažįstamos viena su kita, konsultantas privalo atkreipti dėmesį į tas, kurios dar nėra pažįstamos tarpusavyje siekiant, kad ir jos taptų grupės dalimi.	CESIE pradėjo veiklas su grupe jaunų motinų, kurios reguliariai lankosi moterų centre. Jos jau pažinojo viena kitą, taigi dalyvių buvo paprašyta, kad jos apibūdintų visas kitas, užrašant paprastus būdvardžius ar sakinius ant atvirukų, kurie vėliau buvo prisegami ant plakatų su jų vardais.
„Skraidantis kiaušinis“	Iššūkis yra tinkamai pateikti pratimą dalyvėms, nes tuo atveju, jeigu jos turės atlikti joms netinkamą užduotį, gali sumažėti motyvacija dalyvauti. Italijoje ši mokymo dalis nebuvo įtraukta į CESIE IO4 pilotinę veiklą, nes objektų išmetimas iš mūsų pastato langų yra nesaugus.		Norint pritaikyti metodą ir nemėtyti daiktų per langus, dalyvėms vietoje to leidžiama stovėti ant stalų.
„Užduotis su kilimu“		Grupei reikia turėti ne mažiau kaip 6 narius, kad šis pratimas būtų įdomus ir įtraukiantis. Konsultantas/(-ė) turėtų pateikti grupei savo pastebėjimus ir įspūdžius, tam kad užtikrinti, jog dalyvės kažką sužinojo apie save ir savo elgesį.	
„Būti Motina“	Italijoje, labiausiai akcentuojamos problemos dažnai būna susiję su darbo vietų, socialinės paramos, bei nemokamos vaikų priežiūros trūkumu, kurios negali būti tiesiogiai sprendžiamos projekto metu. Austrijoje jaunoms mamoms sunku pastebėti skirtumą tarp jų pačių lūkesčių ir	Konsultantas turi atsižvelgti į esamą situaciją. Konsultantas užsiėmimų metu gali naudoti korteles su užrašytais teiginiais (būdvardžiai, stereotipai, mintys ir kt.)	Esant 6 dalyviams, Italijoje ši veikla buvo įgyvendinta kaip diskusija, kurioje visos ėmė kalbėti apie motinystę, Italijos visuomenės lūkesčius ir tai, kas, jų manymu, yra svarbu vaikui ir kodėl. Ispanijos, Airijos ir Bulgarijos dalyviai turi vienodus lūkesčius būti motina - į jų diskusijas turėjo būti įtrauktas jų šeimos gyvenimas ir artimiausia aplinka. Austrijoje diskusija turėjo būti skirta motinoms ir jų poreikiams.

	visuomenės lūkesčių.		
„Jaunos motinos iššūkiai ir galimybės“	<p>Italijoje, labiausiai akcentuojamos problemos dažnai būna susiję su darbo vietų, socialinės paramos, bei nemokamos vaikų priežiūros trūkumu, kurios negali būti tiesiogiai sprendžiamos projekto metu.</p> <p>Austrijoje jaunos motinos labiau rūpinasi kaip būti gera mama savo vaikams, negu darbo vietomis ar socialine parama bei nemokama vaikų priežiūra, kadangi ypač turint mažų vaikų, yra įprasta nedirbti ir beveik nėra spaudimo iš aplinkos pradėti dirbti arba pradėti profesinį mokymą.</p> <p>Airijoje, Ispanijoje ir Bulgarijoje jaunoms mamoms kyla iššūkis atitikti šeimos lūkesčius.</p> <p>Pamatyti ir susitelkti į galimybes yra sunku kiekvienoje minėtoje šalyje.</p>	<p>Konsultantas turi atsižvelgti į esamą situaciją.</p> <p>Konsultantas užsiėmimų metu gali naudoti korteles su užrašytais teiginiais (būdvardžiai, stereotipai, mintys ir kt.)</p>	<p>Esant 6 dalyviams, Italijoje ši veikla buvo įgyvendinta kaip diskusija, kurioje visos dalyvės ėmė kalbėti apie iššūkius būnant jauna motina, galimus iššūkius BYMBE projekto metu ir kas galėtų padėti šiuos iššūkius įveikti.</p> <p>Ispanijos, Airijos ir Bulgarijos dalyvių iššūkiai panašūs – joms svarbus jų šeimos gyvenimas ir artimiausia aplinka.</p> <p>Austrijoje diskusija buvo skirta motinoms ir jų poreikiams.</p> <p>Ispanijos, Austrijos ir Lietuvos partneriai kalbėjo apie temą individualiuose susitikimuose prieš seminarą. Trumpas motyvuojantis pokalbis buvo atliktas su kiekviena dalyve. Bulgarijoje ir Ispanijoje kelioms minutėms jis buvo integruotas į seminarą, jog padėtų nustatyti tikslus, prieš aptariant individualius iššūkius.</p>
„Poreikių ir situacijos išsiaiškinimas“ arba „Gyvenimo kelio žemėlapis“	<p>Kai kuriais momentais jaunoms motinoms reikėjo pagalbos iš konsultanto, bet galiausiai jos sugebėjo užbaigti pratimą.</p> <p>Iššūkiai susiję su proceso tėkme Italijoje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Remiantis originaliu IO4 mokymo planu reikėjo šią mokymo užduotį įgyvendinti 6 kartus per dieną (45 min. X 6 = 4h30). Tai nebuvo įmanoma pagal CESIE mokymo 	<p>MAGENTA pasiūlė dalyvėms atlikti Howardo Gardnerio daugialypio intelekto testą (ispanų kalba). Po to konsultantas paaiškino skirtingų intelekto tipų reikšmę, jų pačių rezultatų reikšmę. Jaunoms motinoms ypač patiko ši mokymo sritis, ir jos buvo labai motyvuotos sužinoti savo rezultatus.</p> <p>Rekomendacijos dėl proceso tėkmės:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Būtų naudinga turėti užrašytą procesą ant 	<p>Prie šios užduoties Ispanijos partneris pridėjo Howardo Gardnerio daugialypio intelekto teoriją.</p> <p>Italijoje CESIE naudojo „SymfoS“ metodą „Poreikių ir situacijos išsiaiškinimas“. Taip pat buvo naudojamas ir Howardo Gardnerio daugialypio intelekto testas aprašytas intervencinių metodų rinkinyje IO3 (kurį galima rasti https://bymbe.eu/campaign/).</p>

	<p>programą (5 susitikimai po 4 valandas)</p> <ul style="list-style-type: none"> Užtrunka nemažai laiko įvykdyti veiklą, todėl sunku įtraukti intervencijas į iš anksto nustatytus IO4 mokymo schemos laiko tarpsnius. Dauguma jaunų motinų pateiktų scenarijų buvo sutelkti į šeimos gerovę, o ne į švietimą ar įsidarbinimą. <p>Kaip buvo minėta, visuose projekto partnerių šalyse konsultantai turėjo apgalvoti tvarkaraštį, išbandant šią metodiką, siekiant užtikrinti, kad jaunos mamos turi pakankamai laiko dirbti.</p> <p>Tai visada priklauso nuo dalyvių skaičiaus. Kaip integruoti pratimą į mokymą.</p>	<p>lentos, kur kiekviena galėtų jį matyti.</p> <ul style="list-style-type: none"> Grupės dažnai linkusios sutelkti dėmesį į neigiamus aspektus, iššūkius ir skundžiasi paramos sistemomis. Vieno ar dviejų kitų konsultantų įtraukimas yra naudingas, kad refleksijos procesas būtų sutelktas į galimybes ir veiksmus. 	
<p>„Veiksmų plano rengimas“</p>	<p>Veiklos įvykdymui reikia laiko, todėl sunku atlikti veiklas pagal iš anksto apibrėžtą IO4 mokymo schemos tvarkaraštį.</p>	<p>Dalyvėms jaunoms mamoms labai patiko ši veikla, nes jos turėjo galimybę pradėti dirbti dėl savo ateities.</p> <p>Rekomendacijos dėl proceso tėkmės:</p> <ul style="list-style-type: none"> Net ir su grupės palaikymu, ateities planavimas gali būti sudėtingas. Sunkumų ar emocinio užsisklendimo atveju, palaikykite ir pasiūlykite dalyviams atlikti veiklą individualios konsultacijos metu. 	<p>CESIE naudojo „SymfoS“ metodą „Veiksmų plano rengimas“ šioje mokymo dalyje.</p> <p>Visi partneriai sujungė „Poreikių ir situacijos išsiaiškinimo“ ir „Veiksmų plano rengimo metodus“.</p>

3.3.1. PASTEBĖJIMAI IR IŠVADOS

Austrijos partneris

Austrijoje konsultantams iškylo sunkumų ieškant jaunų motinų, kurios domisi savo profesine ateitimi. Prireikia ilgo laikotarpio jas motyvuoti galvoti apie savo ateitį. Lengviau, jei jaunos mamos jau buvo įtrauktos į projektą, kviečiant jas į individualius susitikimus. Konsultavimas proceso pradžioje yra labai svarbus. Jos turi būti įgalintos kalbėti apie save, išsakyti savo mintis apie ateitį su savo vaiku, nejausdamos nesaugumo dėl buvimo gera motina. Nuo to momento, kai jaunosios motinos pasitiki konsultantu ir pradeda jaustis užtikrintai, jos yra pasirengusios dalyvauti veiklose, aprašytose „Orientavimo vadove“. Žvelgiant retrospektyviai, konsultantas turi turėti galimybę laisvai taikyti vieną ar kitą metodiką pasirenkant jos eiliškumą pagal dalyvių poreikius. Kai kuriais atvejais svarbiau pirma dirbti siekiant įgalinti jaunas mamas, o tik pradėti dirbti su profesinio mokymo tikslais.

Patirtis naudojant „SymfoS“ metodą Austrijoje buvo gera. Tai yra geras būdas jaunoms motinoms rasti sprendimus ir kalbėti apie savo gyvenimą.

Bulgarijos partneris

„Bimec“ nesiūlo jokių pataisymų ir pakeitimų, nes konsultantai mano, kad darbas su simboliais, naudojant „SymfoS“ metodą ir aprašytus pratimus, yra labai tinkamas.

Vienintelis jų pasiūlymas yra naudoti paprastesnius žodžius, nes jaunoms motinoms buvo sunku suprasti sudėtingesnius terminus.

Airijos partneris

Visi konsultantai, kurie dalyvavo „SymfoS“ mokymuose, iš tikrųjų tikėjo jų nauda. Šioje metodikoje siūlomos priemonės yra naudingos dirbant su bendruomenėmis ir asmenimis, turinčiais mažą raštingumo lygį, nes daugelis jaunų motinų iš Airijos Keliautojų (angl. „Traveler community“) bendruomenės gali turėti raštingumo sunkumų. Mokymų metu jaunos motinos turėjo galimybę kritiškai analizuoti savo gyvenimą, patirtį ir praeities ir ateities lūkesčius. Organizacija „Exchange House Ireland Tribli“ mano, kad ši metodika padėjo dalyvėms priimti sprendimus dėl savo ateities.

Italijos partneris

Kai kurie iššūkiai, su kuriais susidurta mokymuose su jaunomis motinomis metu, buvo: vėluojančiosios, nemotyvuotos dalyvės (atsisakymas dirbti), nenorinčios atlikti užduočių, mažai įsitraukiančios ir nepasirengusios. Siekiant išspręsti šiuos sunkumus, CESIE įdiegti mokymo metodai:

- pasirinkimas pradėti veiklą su maža 6 jaunų motinų grupe (vietoj 12), kad būtų sutelktas dėmesys į neatidžias besimokančiąsias ir galimybė teikti individualias konsultacijas;
- sutarti su dalyvėmis dėl susitikimų laiko ir datos;

- taikyti IO4 mokymų veiklas, aktyvias užduotis ir trumpas diskusijas per 5-is sutikimus, siekiant įtraukti išsiblaškančias besimokančiąsias;
- skatinti įsitraukimą, klausiant asmeninės nuomonės ir siekiant toliau motyvuoti jaunas motinas, kurios nenori dalyvauti, pasitelkiant įvairias patrauklias technikas

Lietuvos partneris

BYMBE Orientavimo vadovas (IO4 - pasiekiamas adresu <https://bymbe.eu/results/>), sukurtas BYMBE projekto metu, buvo išbandomas Lietuvoje dirbant su jaunomis motinomis grupėje ir individualiai.

Šioje metodikoje siūlomas „SymfoS“ metodas suteikia galimybę jaunoms motinoms išreikšti save naudojant simbolius, atspindėti esamą situaciją ir aplinkybes. Siūlomas metodas yra puiki priemonė, nes ji leidžia konsultantui suprasti kitų asmenų svarbą ir vaidmenį jaunosios motinos gyvenime. Praktinės užduotys naudojant simbolius palengvina pokalbį ir suteikia galimybę atskleisti asmens stipriąsias puses, taip pat sutelkti dėmesį į paramą, reikalingą esamoje situacijoje. Darbas su simboliais leidžia dalyvėms išreikšti savo jausmus, gauti grįžtamąjį ryšį bei paramą. „SymfoS“ yra lengva naudoti ir šis metodas yra mėgstamas dalyvių bei palengvina įsitraukimą.

Planuojant pasiekimus, susijusius su švietimu, naudojant „SymfoS“ metodą, asmuo gali vizualizuoti reikalingus veiksmus ir sutelkti dėmesį į tikslus.

Ispanijos partneris

Po sesijų su dalyvėmis ir po to, kai buvo atlikta daug pratybų ir užsiėmimų, konsultantė su jaunomis motinomis padarė išvadas. Viena vertus, svarbu, kad praktiniuose užsiėmimuose, joms yra padedama ir jos palaikomos atsižvelgiant į jų žemą išsilavinimo lygį. Dėl šios priežasties komandinis darbas dažnai buvo skatinamas, siekiant išspręsti kilusias abejones. Taip pat svarbu atsižvelgti į gebėjimą sutelkti dėmesį į veiklą.

Galiausiai, keletas dalyvių baigė sesijas turėdamos aiškius tikslus, siekiant pakeisti savo situaciją ir numatė eilę veiksmų, kurie bus atlikti ateinančiu metu. Pavyzdžiui: siekis įgyti vairuotojo pažymėjimą, taip pat atlikti testą dėl mokymosi. Kai kurios dalyvės planavo įgyti vidurinį išsilavinimą ir pirmas veiksmas šiuo atveju - informacijos apie stojimo reikalavimus ir egzaminų kalendorių surinkimas.

Trumpai tariant, mokymai, vykdomi su šiomis dviem jaunų motinų grupėmis, davė teigiamų ir įkvepiančių rezultatų. Jos ne tik padidino savo motyvaciją, bet ir savo jautėsi įgalintos priimti savo sprendimus ir veikti.

BYMBE
Bringing Young Mothers back to education

www.bymbe.eu

www.facebook.com/bymbe.eu

БИМЕК

cesie
the world is only one creature

EXCHANGE HOUSE IRELAND
National Travellers Service

frauen im
brennpunkt

MAGENTA